

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

29 päivänä tammikuuta 2009 *

Asiassa C-19/08,

jossa on kysymys EY 68 artiklan 1 kohdan ja EY 234 artiklan mukaisesta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Kammarrätten i Stockholm, Migrationsöverdomstolen (Ruotsi) on esittänyt 17.1.2008 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 21.1.2008, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Migrationsverket

vastaan

Edgar Petrosian,

Nelli Petrosian,

Svetlana Petrosian,

* Oikeudenkäyntikieli: ruotsi.

David Petrosian ja

Maxime Petrosian,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja K. Lenaerts sekä tuomarit R. Silva de Lapuerta, E. Juhász, G. Arestis ja J. Malenovský (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: J. Kokott,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Tšekin hallitus, asiamiehenään M. Smolek,

- Kreikan hallitus, asiamiehenään M. Michelogiannaki,
- Unkarin hallitus, asiamiehinään R. Somssich, J. Fazekas ja K. Borvölgyi,
- Alankomaiden hallitus, asiamiehenään C. Wissels,
- Itävallan hallitus, asiamiehenään E. Riedl,
- Puolan hallitus, asiamiehenään M. Dowgielewicz,
- Suomen hallitus, asiamiehenään A. Guimaraes-Purokoski,
- Norjan hallitus, asiamiehinään M. Emberland ja S. Gudbrandsen,
- Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään M. Condou-Durande ja J. Enegren,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee niiden perusteiden ja menettelyjen vahvistamisesta, joiden mukaisesti määritetään kolmannen maan kansalaisen johonkin jäsenvaltioon jättämän turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio, 18.2.2003 annetun neuvoston asetuksen N:o 343/2003 (EUVL L 50, s. 1) 20 artiklan 1 kohdan d alakohdan ja 2 kohdan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Edgar ja Nelli Petrosian sekä heidän kolme lastaan (jäljempänä yhdessä Petrosianin perhe), jotka ovat (ukrainalaista Nelli Petrosiania lukuun ottamatta) Armenian kansalaisia, ja Migrationsverket (Ruotsin pakolaisviranomainen), joka vastaa maahanmuuttoasioista ja jonka tutkittavina ovat asianomaisten turvapaikkahakemukset. Asiassa on kysymys päätöksestä, jolla kyseinen viranomainen määräsi heidän siirtämisestään toiseen jäsenvaltioon, jossa heidän ensimmäinen turvapaikkahakemuksensa oli hylätty.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön säännöstö

- 3 Asetuksen N:o 343/2003 johdanto-osan neljännessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Tällaisen [selkeän ja toimivan menettelyn turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa olevan valtion määrittämiseksi] – – perusteiden olisi sekä jäsenvaltioiden että asianomaisten henkilöiden kannalta oltava puolueettomat ja oikeudenmukaiset. Menettelyn mukaisesti olisi erityisesti voitava määrittää nopeasti turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio, jotta voidaan taata turvapaikanhakijoille pääsy pakolaisaseman määrittämistä koskeviin menettelyihin ja jotta ei vaaranneta turvapaikkahakemusten käsittelyn nopeutta koskevan tavoitteen saavuttamista.”

- 4 Asetuksen johdanto-osan 15 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Tässä asetuksessa noudatetaan perusoikeuksia ja otetaan huomioon erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa [julistettu Nizzassa 7.12.2000 (EUVL C 364, s. 1)] tunnustetut periaatteet. Sen tarkoituksena on erityisesti varmistaa, että perusoikeuskirjan 18 artiklassa säädettyä oikeutta turvapaikkaan noudatetaan täysimääräisesti.”

- 5 Asetuksen N:o 343/2003 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tässä asetuksessa vahvistetaan ne perusteet ja menettelyt, joiden mukaisesti määritellään kolmannen maan kansalaisen johonkin jäsenvaltioon jättämän turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio.”

6 Asetuksen 3 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on käsiteltävä kenen tahansa kolmannen maan kansalaisen minkä tahansa jäsenvaltion rajalla tai alueella esittämä turvapaikkahakemus. Turvapaikkahakemuksen käsittelee yksi ainoa jäsenvaltio. Tämä jäsenvaltio on se, joka III luvussa esitettyjen perusteiden mukaisesti on vastuussa hakemuksen käsittelystä.”

7 Asetuksen 4 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Menettely tämän asetuksen mukaisesti turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastaavan jäsenvaltion määrittämiseksi alkaa heti kun turvapaikkahakemus on ensimmäisen kerran jätetty johonkin jäsenvaltioon.

— —

5. Jotta turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämistä koskeva menettely voidaan saattaa päätökseen, on jäsenvaltion, jossa turvapaikkahakemus on tehty, otettava 20 artiklassa säädetyin edellytyksin takaisin toisessa jäsenvaltiossa oleskeleva hakija, joka on siellä tehnyt uuden turvapaikkahakemuksen sen jälkeen kun hän on ensin peruuttanut hakemuksensa sen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämistä koskevan menettelyn kuluessa.

— —”

- 8 Asetuksessa N:o 343/2003 olevaan V lukuun, joka koskee turvapaikanhakijan vastaanottoa ja takaisinottoa, sisältyvässä 16 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltio, joka on tämän asetuksen perusteella vastuussa turvapaikkahakemuksen käsittelystä, on velvollinen:

--

- e) ottamaan 20 artiklassa säädettyjen edellytysten mukaisesti takaisin kolmannen maan kansalaisen, jonka hakemuksen se on hylännyt ja joka oleskelee ilman lupaa toisessa jäsenvaltiossa.

-- ”

- 9 Asetuksen N:o 343/2003 20 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Turvapaikanhakija on otettava takaisin 4 artiklan 5 kohdassa ja 16 artiklan 1 kohdan c, d ja e alakohdassa mainituissa tapauksissa seuraavasti:

- a) takaisinottopyynnössä on oltava tiedot, joiden perusteella jäsenvaltio, jolle pyyntö on esitetty, voi tarkistaa, että se on vastuussa turvapaikkahakemuksen käsittelystä;

- b) jäsenvaltion, jolta hakijan takaisinottoa on pyydetty, on suoritettava tarvittavat tarkistukset ja vastattava sille esitettyyn pyyntöön mahdollisimman nopeasti eikä se saa missään olosuhteissa ylittää pyynnön esittämisestä laskettavaa kuukauden määräaikaa. Jos pyyntö perustuu Eurodac-järjestelmästä saatuihin tietoihin, tämä määräaika rajoitetaan kahteen viikkoon;

- c) jos jäsenvaltio, jolta takaisinottoa on pyydetty, ei ilmoita päätöstään b alakohdassa mainitussa kuukauden tai kahden viikon määräajassa, katsotaan, että se on suostunut ottamaan kolmannen maan kansalaisen takaisin;

- d) jäsenvaltion, joka suostuu ottamaan turvapaikanhakijan takaisin, on sallittava hänen paluunsa alueelleen. Turvapaikanhakijan siirto tapahtuu takaisinottoa pyytäneen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaisesti sen jälkeen kun asianomaiset jäsenvaltiot ovat päässeet asiasta yhteisymmärrykseen ja heti kun se on käytännössä mahdollista, kuitenkin viimeistään kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun pyynnön vastaanottanut jäsenvaltio on hyväksynyt takaisinottopyynnön tai, jos niillä on lykkäävä vaikutus, muutoksenhaun tai uudelleen käsittelyn johdosta annetun päätöksen tekemisestä;

- e) takaisinottoa pyytäneen jäsenvaltion on ilmoitettava turvapaikanhakijalle päätöksestä, joka koskee hänen takaisinottoaan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion toimesta. Päätös on perusteltava. Päätöksessä on ilmoitettava myös siirron toteuttamista koskevat määräajat sekä tarvittaessa maininta paikasta ja ajankohdasta, jona hakijan on ilmoitauduttava hakemuksen käsittelystä vastuussa olevassa jäsenvaltiossa, jos hän siirtyy sinne omin neuvoin. Päätöksen osalta voidaan hakea muutosta tai sen uudelleen käsittelyä. Päätöstä koskeva muutoksenhaku tai sen uudelleen käsittely ei vaikuta lykkäävästi siirtopäätöksen täytäntöönpanoon, jolleivät tuomioistuimet tai toimivaltaiset elimet kansallisen lainsäädännön perusteella tapauskohtaisesti toisin päättää.

Pyynnön esittänyt jäsenvaltio myöntää tarvittaessa turvapaikanhakijalle kulkuluvan, joka on 27 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen hyväksytyn mallin mukainen.

Hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion on ilmoitettava pyynnön esittäneelle jäsenvaltiolle tapauksen mukaan joko turvapaikanhakijan perille saapumisesta tai siitä, ettei tämä ole ilmoittautunut viranomaisille annetussa määräajassa.

2. Jos siirtoa ei toteuteta kuuden kuukauden määräajan kuluessa, vastuu säilyy sillä jäsenvaltiolla, jossa turvapaikkahakemus on tehty. Määräaikaa voidaan jatkaa enintään yhteen vuoteen, jos siirtoa tai hakemuksen käsittelyä ei voida suorittaa turvapaikanhakijan vangitsemisen vuoksi, tai enintään kahdeksaantoista kuukauteen, jos turvapaikanhakija on paennut viranomaisia.

— — ”

Kansallinen säännöstö

- ¹⁰ Ulkomaalaislain 2005:716 (utlänningslagen (2005:716)) 1 luvun 9 §:ssä säädetään, että sitä, mitä tässä laissa säädetään turvapaikanhakijan maasta poistamisesta, sovelletaan soveltuvien osin myös asetuksen N:o 343/2003 nojalla tehtyihin siirtoa koskeviin päätöksiin.

- 11 Ulkomaalaislain 4 luvun 6 §:ssä ja 8 luvun 4 ja 7 §:ssä säädetään, että Migrationsverket tekee poliittisen pakolaisen aseman tunnustamista ja turvapaikanhakijan maasta poistamista koskevat päätökset.
- 12 Ulkomaalaislain 14 luvun 3 §:n mukaan Migrationsverketin päätökseen voidaan hakea muutosta migrationsdomstolissa (maahanmuuttoasioita käsittelevä alueellinen hallinto-oikeus) muun muassa turvapaikanhakijan maasta poistamisen osalta.
- 13 Ulkomaalaislain 16 luvun 9 §:n 1 ja 3 momentissa säädetään, että migrationsdomstolin päätökseen voidaan hakea muutosta Migrationsöverdomstolenissa (maahanmuuttoasioita käsittelevä ylempi hallinto-oikeus), jonka päätöksiin ei voida hakea muutosta.
- 14 Hallintolainkäyttölain 1971:291 (förvaltningsprocesslagen 1971:291) 28 §:ssä säädetään, että tuomioistuimien, jotka tutkittavana valitus on, voi määrätä, että päätöstä, johon on haettu muutosta ja joka muutoin tulisi välittömästi sovellettavaksi, ei toistaiseksi sovelleta, ja myös muuten antaa väliaikaisia määräyksiä.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

- 15 Petrosianin perhe haki 22.3.2006 turvapaikkaa Ruotsista, jossa he tällöin olivat.

- 16 Turvapaikkahakemusten tutkimisen yhteydessä ilmeni, että asianomaiset olivat jo aiemmin hakeneet turvapaikkaa muun muassa Ranskasta. Migrationsverket pyysi tämän vuoksi asetuksen N:o 343/2003 16 artiklan 1 kohdan e alakohdan nojalla Ranskan viranomaisilta, että Ranska ottaisi Petrosianin perheen takaisin.
- 17 Ranskan viranomaiset eivät vastanneet Migrationsverketin pyyntöön asetuksen N:o 343/2003 20 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisessa määräajassa. Tämän vuoksi Migrationsverket ilmoitti niille, että Ranskan tasavallan oli asetuksen 20 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti katsottava suostuneen ottamaan Petrosianin perheen takaisin.
- 18 Ranskan viranomaiset vahvistivat myöhemmin Migrationsverketille, että ne suostuivat ottamaan perheen takaisin. Migrationsverket päätti näin ollen 1.8.2006, että perhe siirretään Ranskaan asetuksen N:o 343/2003 20 artiklan 1 kohdan d ja e alakohdan mukaisesti.
- 19 Petrosianin perhe haki muutosta Migrationsverketin 1.8.2006 tekemään siirtämistä koskevaan päätökseen länsrätten i Skåne län, migrationsdomstolenissa (maahanmuuttoasioita käsittelevä Skånen läänin hallinto-oikeus) ja vaati, että heidän turvapaikkahakemuksensa käsiteltäisiin Ruotsissa.
- 20 Migrationsdomstolen päätti 23.8.2006 lykätä Petrosianin perheen Ranskaan siirron täytäntöönpanoa siihen saakka, kunnes asiassa tehdään lopullinen pääasiasratkaisu tai kunnes migrationsdomstolen toisin päättää. Migrationsdomstolen teki pääasiasratkaisun 8.5.2007 antamallaan tuomiolla, jossa se hylkäsi Petrosianin perheen valituksen ja määräsi tämän vuoksi, että päätös perheen siirtoa Ranskaan koskevan päätöksen täytäntöönpanon lykkäämisestä ei ole enää voimassa.

- 21 Petrosianin perhe haki länsrätten i Skåne län, migrationsdomstolenin tuomioon muutosta Kammarrätten i Stockholm, Migrationsöversdomstolenissa (maahantulo-asioita käsittelevä Tukholman ylempi hallinto-oikeus) ja vaati Ranskaan siirtoa koskevan päätöksen kumoamista ja toissijaisesti asian palauttamista länsrätten i Skåne läniin menettelyvirheen perusteella.
- 22 Kammarrätten i Stockholm, Migrationsöverdomstolen päätti 10.5.2007 lykätä Petrosianin perheen Ranskaan siirron täytäntöönpanoa siihen saakka, kunnes asiassa tehdään lopullinen pääasialkaisu tai kunnes se toisin päättää.
- 23 Migrationsöverdomstolen ratkaisi asian lopullisesti 16.5.2007, kumosi länsrätten i Skåne län, migrationsdomstolenin tuomion ja palautti asian viimeksi mainitun käsiteltäväksi, koska se oli ratkaissut asian sääntöjen vastaisessa kokoonpanossa. Kammarrätten i Stockholm, Migrationsöverdomstolen määräsi samalla, että Petrosianin perheen siirrosta Ranskaan tehtyä päätöstä ei saa panna täytäntöön, ennen kuin länsrätten i Skåne län, migrationsdomstolen tekee pääasialkaisuunsa tai toisin määrää.
- 24 Viimeksi mainittu tuomioistuim ratkaisi asian uudelleen 29.6.2007 ja kumosi Migrationsverketin päätöksen Petrosianin perheen siirrosta Ranskaan. Se palautti asian Migrationsverketin uudelleen käsiteltäväksi. Länsrätten i Skåne län, migrationsdomstolen viittasi perusteluissaan Kammarrätten i Stockholm, Migrationsöverdomstolenin 14.5.2007 antamaan ohjaavaan ratkaisuun (MIG 2007:26), jossa todetaan, että asetuksen N:o 343/2003 20 artiklan 1 kohdan d alakohtaa, jonka mukaan siirto on toteutettava viimeistään kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun pyynnön vastaanottanut jäsenvaltio on hyväksynyt takaisinottopyynnön tai, jos niillä on lykkäävä vaikutus, muutoksenhaun tai uudelleenkäsitelyn johdosta annetun päätöksen tekemisestä, on

tulkittava siten, että siirron täytäntöönpanoa koskeva määräaika alkaa kulua väliaikaisesta päätöksestä, jolla siirron täytäntöönpanoa lykätään.

- 25 Länsrätten i Skåne län, migrationsdomstolen päätti 23.8.2006 lykätä täytäntöönpanoa. Sen mukaan siirtoa koskeva määräaika päättyi siten 24.2.2007, minkä vuoksi se katsoi, että kyseisestä ajankohdasta lukien vastuu Petrosianin perheen turvapaikkahakemusten käsittelystä on Ruotsin kuningaskunnalla asetuksen N:o 343/2003 20 artiklan 2 kohdan mukaisesti ja että asianomaisia ei voitu enää siirtää Ranskaan.
- 26 Migrationsverket haki muutosta länsrätten i Skåne län, migrationsdomstolenin tuomioon Kammarrätten i Stockholm, Migrationsöverdomstolenissa 9.7.2007. Se totesi tässä tuomioistuimessa, että sen jälkeen kun lykkäävä päätös on tehty, siirron täytäntöönpanon määräaika lykkääntyy siten, että määräaika on kuusi kuukautta siitä päivästä lukien, jolloin lykkäävä päätös on jälleen pantavissa täytäntöön.
- 27 Näissä olosuhteissa Kammarrätten i Stockholm, Migrationsöverdomstolen päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko neuvoston asetuksen – – N:o 343/2003 – – 20 artiklan 1 kohdan d alakohtaa ja 2 kohtaa tulkittava siten, että vastuu turvapaikkahakemuksen käsittelystä siirtyy sille jäsenvaltiolle, jossa hakemus tehtiin, jos siirtoa ei toteuteta kuuden kuukauden kuluessa sellaisen väliaikaisen päätöksen tekemisestä, jolla siirron täytäntöönpanoa lykättiin, ja riippumatta siitä, milloin tehdään lopullinen päätös siitä, toteutetaanko siirto?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

- 28 Kansallinen tuomioistuin haluaa kysymyksellään selvittää, onko asetuksen N:o 343/2003 20 artiklan 1 kohdan d alakohtaa ja 2 kohtaa tulkittava siten, että kun turvapaikanhakijan siirtoa koskevassa menettelyssä pyynnön esittäneen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan muutoksenhaulla on lykkäävä vaikutus, siirron täytäntöönpanon määräaika alkaa kulua jo siitä tuomioistuimen väliaikaisesta päätöksestä lukien, jolla siirtomenettelyn täytäntöönpanoa lykätään, vai vasta siitä tuomioistuimen päätöksestä lukien, jolla siirtomenettelyä koskeva asiaratkaisu tehdään ja joka ei enää voi estää täytäntöönpanoa.

Yhteisöjen tuomioistuimelle esitetyt huomautukset

- 29 Asiassa kirjalliset huomautuksensa esittäneet kahdeksan hallitusta ja Euroopan yhteisöjen komissio katsovat, että asetuksen N:o 343/2003 20 artiklan 1 kohdan d alakohtaa ja 2 kohtaa on tulkittava siten, että kun siirtoa koskevasta päätöksestä tehdyllä valituksella on lykkäävä vaikutus, se kuuden kuukauden määräaika, jonka kuluessa siirto on pantava täytäntöön, alkaa kulua vasta siitä päätöksestä lukien, jolla muutoksenhakuasiassa annetaan pääasiaratkaisu, eikä siitä päätöksestä lukien, jolla määrätään kyseisen siirron täytäntöönpanon lykkäämisestä.
- 30 Näiden hallitusten ja komission mukaan asetuksen N:o 343/2003 valmisteluasiakirjoista ilmenee, että yhteisön lainsäätäjän tarkoituksena on ollut ottaa käyttöön järjestelmä, jossa siirtoa ei tule panna täytäntöön ennen kuin muutoksenhakuasiassa annetaan pääasiaratkaisu. Päinvastainen ratkaisu merkitsisi näet, että tuomioistuimilla ja toimivaltaisilla viranomaisilla olisi enimmäismääräaika siirtopäätöksiä koskevien valitusten ratkaisemiseen, mistä säättäminen ei kuulu yhteisön lainsäätäjän tehtäviin, minkä lisäksi tämän asetuksen alaan kuuluvien yksittäisten tilanteiden tutkiminen edellyttää monitahoista pohdintaa, jonka loppuun saattaminen kuudessa kuukaudessa on vaikeaa.

- 31 Eräät näistä hallituksista toteavat lisäksi, että käytännössä se, että kansallisille tuomioistuimille asetettaisiin velvollisuus ratkaista asia kuudessa kuukaudessa edistäisi sitä, että turvapaikanhakijat käyttäisivät muutoksenhakumahdollisuutta väärin, koska jäsenvaltioissa, joissa tuomioistuimilla on liian suuri työtaakka, tämä määräaika ylittyisi hyvin usein, minkä vuoksi siirtoa pyytäneestä jäsenvaltiosta tulisi systemaattisesti turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa oleva valtio.

Yhteisöjen tuomioistuimen vastaus

- 32 Asetuksen N:o 343/2003 20 artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaan turvapaikanhakijan siirto jäsenvaltioon, joka on velvollinen ottamaan hänet takaisin, tapahtuu heti kun se on käytännössä mahdollista ja kuitenkin viimeistään kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun pyynnön vastaanottanut jäsenvaltio on hyväksynyt takaisinottopyynnön tai, jos niillä on lykkäävä vaikutus, muutoksenhaun tai uudelleen käsittelyn johdosta annetun päätöksen tekemisestä. Saman artiklan 2 kohdassa säädetään, että jos siirtoa ei toteuteta kuuden kuukauden määräajassa, vastuu säilyy sillä jäsenvaltiolla, jossa turvapaikkahakemus on tehty.
- 33 Pelkästään näiden säännösten sanamuodon perusteella itsessään ei voida päätellä, alkaako siirron täytäntöönpanon määräaika kulua jo sellaisesta väliaikaisesta tuomioistuimen päätöksestä, jolla siirtomenettelyn täytäntöönpanoa lykätään, vai vasta siitä tuomioistuimen päätöksestä, jolla siirtomenettelyä koskeva asiaratkaisu tehdään.
- 34 On kuitenkin todettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yhteisön oikeuden säännöksen tai määräyksen tulkitsemisessa on otettava huomioon paitsi sen sanamuoto myös asiayhteys ja sillä lainsäädännöllä tavoitellut päämäärät, jonka osa säännös tai määräys on (ks. mm. asia C-301/98, KVS International, tuomio 18.5.2000, Kok., s. I-3583, 21 kohta ja asia C-300/05, ZVK, tuomio 23.11.2006, Kok., s. I-11169, 15 kohta).

- 35 Asetuksen N:o 343/2003 20 artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaan, kun se luetaan yhdessä saman artiklan 1 kohdan c alakohdan kanssa, on olemassa kolme seikkaa, jotka olosuhteiden mukaan voivat käynnistää sen kuuden kuukauden määräajan kulumisen, joka pyynnön esittäneellä jäsenvaltiolla on käytettävissään turvapaikanhakijan siirron toteuttamiseksi. Kysymys voi olla ensiksikin sen jäsenvaltion suostumusta koskevasta päätöksestä, jolta turvapaikanhakijan takaisinottoa on pyydetty, toiseksi siitä, että jäsenvaltio, jolle pyyntö on esitetty, ei vastaa pyyntöön siihen vastaamiseksi asetetun kuukauden määräajan kuluessa, ja kolmanneksi, jos niillä on lykkäävä vaikutus, muutoksenhaun tai uudelleen käsittelyn johdosta tehdystä päätöksestä.
- 36 Näitä kolmea seikkaa on tarkasteltava sen valossa, onko pyynnön esittäneen jäsenvaltion lainsäädännössä muutoksenhaulla lykkäävä vaikutus, kun otetaan huomioon, missä tarkoituksessa asetuksessa N:o 343/2003 säädetään siirron täytäntöönpanon lykkäämisen määräajasta.
- 37 Tältä osin on erotettava kaksi tilannetta.
- 38 Kuten asetuksen N:o 343/2003 20 artiklan 1 kohdan d alakohdasta ilmenee, ensimmäisessä tilanteessa, jossa valituksen osalta ei ole säädetty lykkäävää vaikutusta, siirron täytäntöönpanon määräaika alkaa kulua siitä nimenomaisesta tai implisiittisestä päätöksestä, jolla jäsenvaltio, jolle pyyntö on esitetty, hyväksyy asianomaisen takaisin ottamisen, riippumatta siitä, mitä epävarmuustekijöitä liittyy valitukseen, jonka turvapaikanhakija mahdollisesti on tehnyt siirtoaan koskevasta päätöksestä pyynnön esittäneen jäsenvaltion tuomioistuimessa.
- 39 Tässä tapauksessa on siis ainoastaan vahvistettava siirron toteuttamisen yksityiskohdat, muun muassa sen ajankohta.

- 40 Asetuksen N:o 343/2003 20 artiklan 1 kohdan d alakohdassa asetetaan juuri tätä kontekstia varten pyynnön esittäneelle jäsenvaltiolle kuuden kuukauden määräaika siirron toteuttamista varten. Niinpä kun otetaan huomioon siirron toteuttamiseen käytännössä liittyvä monimutkaisuus ja siirron järjestämiseen liittyvät vaikeudet, tämän määräajan tarkoituksena on, että asianomaiset jäsenvaltiot voivat tehdä yhteistyötä siirron toteuttamiseksi, ja erityisesti, että pyynnön esittänyt jäsenvaltio voi vahvistaa siirron toteuttamisen yksityiskohdat, kun siirto tapahtuu sen kansallisen lainsäädännön mukaisesti.
- 41 Perusteluista, jotka sisältyvät komission 26.7.2001 jättämään ehdotukseen neuvoston asetukseksi perusteiden ja menettelyjen vahvistamisesta kolmannen maan kansalaisen johonkin jäsenvaltioon jättämän turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määräämiseksi (KOM(2001) 447 lopullinen, s. 5, 19 ja 20), ilmenee, että komissio ehdotti siirron täytäntöönpanon määräajan pidentämistä nimenomaan jäsenvaltioiden siirtojen toteuttamisessa kohtaamien käytännön vaikeuksien vuoksi. Tämä määräaika, joka Euroopan yhteisöjen jäsenvaltioon jätetyn turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa olevan valtion ratkaisemisesta tehdyssä, Dublinissa 15.6.1990 allekirjoitetussa yleissopimuksessa (EYVL 1997, C 254, s. 1), jonka asetus N:o 343/2003 korvasi, vahvistettiin yhdeksi kuukaudeksi, muutettiin sittemmin asetusehdotuksen mukaiseksi kuudeksi kuukaudeksi kyseisen asetuksen 20 artiklan 1 kohdan d alakohdassa.
- 42 Toisessa tilanteessa, jossa pyynnön esittäneessä jäsenvaltiossa on säädetty valituksen lykkäävästä vaikutuksesta ja jossa jäsenvaltion tuomioistuin antaa päätökselleen tällaisen vaikutuksen, asetuksen N:o 343/2003 20 artiklan 1 kohdan d alakohdassa säädetään, että siirron täytäntöönpanon määräaika alkaa kulua ”muutoksenhaun tai uudelleen käsittelyn johdosta annetun päätöksen tekemisestä”.
- 43 Vaikka tässä toisessa tilanteessa siirron täytäntöönpanon määräaika alkaa kulua eri ajankohdasta kuin kuvatussa ensimmäisessä tilanteessa, on kuitenkin niin, että molemmat asianomaiset jäsenvaltiot kohtaavat siirron järjestämisessä samoja käytännön vaikeuksia, ja niillä tulee näin ollen olla käytettävissään sama kuuden

kuukauden määräaika sen toteuttamiseksi. Asetuksen N:o 343/2003 20 artiklan 1 kohdan d alakohdan sanamuodossa mikään ei viittaa siihen, että yhteisön lainsäätäjän tarkoituksena olisi ollut käsitellä näitä kahta tilannetta eri tavalla.

44 Kun otetaan huomioon tarkoitus, joka määräajan vahvistamisella jäsenvaltioille on, tästä seuraa, että toisessa tilanteessa määräajan alkamisajankohta on määritettävä siten, että jäsenvaltioilla on – kuten ensimmäisessä tilanteessa – käytettävissään kuuden kuukauden määräaika, joka niiden oletetaan hyödyntävän täysimääräisesti siirron toteuttamisen menettelytapojen vahvistamiseksi.

45 Näin ollen siirron täytäntöönpanon määräaika voi alkaa kulua vasta kun siirron toteuttamisesta on periaatteessa sovittu ja se on varmistettu, ja kun vahvistettavina ovat enää sen toteuttamisen menettelytavat. Siirron toteuttamista ei voida pitää varmistettuna, jos pyynnön esittäneen jäsenvaltion tuomioistuin, jonka käsiteltävänä muutoksenhakuasia on, ei ole tehnyt pääasialliseksi vaan on lausunut vain valituksenalaisen päätöksen täytäntöönpanon lykkäämistä koskevasta vaatimuksesta.

46 Tästä seuraa, että jotta kuvatussa toisessa tilanteessa voitaisiin säilyttää asetuksen N:o 343/2003 20 artiklan 1 kohdan d alakohdan säännösten, joissa vahvistetaan siirron täytäntöönpanon määräaika, tehokas vaikutus, määräajan ei tule alkaa jo siitä tuomioistuimen väliaikaisesta päätöksestä, jolla siirtomenettelyn täytäntöönpanoa lykätään, vaan vasta siitä tuomioistuimen päätöksestä lukien, jossa siirtomenettelyä koskeva asiaratkaisu tehdään ja joka ei enää voi estää tätä täytäntöönpanoa.

- 47 Tätä päätelmää tukee joukko seikkoja, joista ensimmäiset perustuvat jäsenvaltion takaaman oikeussuojan kunnioittamiseen ja toiset jäsenvaltioiden prosessiautonomian periaatteen noudattamiseen.
- 48 Todettakoon ensiksi, että yhteisön lainsäätäjän tarkoituksena ei ole ollut asettaa turvapaikkahakemusten käsittelyn nopeutta koskevaa vaatimusta sen edelle, että jäsenvaltiot, joiden tuomioistuimet voivat lykätä siirtoa koskevan päätöksen täytäntöönpanoa, takaavat oikeussuojan siten, että turvapaikanhakijat voivat tehokkaasti riitauttaa heille osoitetut päätökset.
- 49 Jäsenvaltioita, jotka ovat halunnet ottaa käyttöön muutoksenhakukeinoja, jotka voivat siirtomenettelyissä johtaa päätöksiin, joilla on lykkäävä vaikutus, ei voida nopeuden vaatimuksen nimissä asettaa epäedullisempaan asemaan kuin jossa ovat ne jäsenvaltiot, jotka eivät ole pitäneet tätä tarpeellisenä.
- 50 Niinpä jäsenvaltio, joka on siirtomenettelyn yhteydessä päättänyt ottaa käyttöön muutoksenhakukeinoja, joilla joistakin on lykkäävä vaikutus, ja jonka käytettävissä oleva määräaika turvapaikanhakijan maasta poistamiseen lyhenee ajalla, jonka kansallinen tuomioistuin tarvitsee pääasiasratkaisun tekemiseen, joutuisi hankalaan tilanteeseen sen vuoksi, että jos se ei onnistuisi järjestämään turvapaikanhakijan siirtoa siinä hyvin lyhyessä ajassa, joka erottaa pääasiasratkaisusta tehdyn päätöksen ja siirron täytäntöönpanoa koskevan määräajan, asetuksen N:o 343/2003 20 artiklan 2 kohdan mukaan olisi olemassa vaara siitä, että sen todettaisiin olevan lopullisesti vastuussa turvapaikkahakemuksen käsittelystä, koska siirron täytäntöönpanon määräajan päättyessä jäsenvaltion, jolle pyyntö on esitetty, ilmoittama suostumus raukeaa.

51 Tästä seuraa, että asetuksen N:o 343/2003 20 artiklan 1 kohdan d alakohdan, jossa vahvistetaan ajankohta, josta lukien määräaika turvapaikanhakijan siirtoon ryhtymiselle alkaa kulua pyynnön esittäneen jäsenvaltion osalta, säännösten tulkinta ei saa johtaa siihen, että pyynnön esittäneen jäsenvaltion olisi yhteisön oikeutta noudattaakseen jätettävä ottamatta huomioon sellaisen tuomioistuimen tekemän väliaikaisen päätöksen lykkäävää vaikutusta, joka on annettu muutoksenhaun yhteydessä, jolla voi olla tällainen vaikutus, kun jäsenvaltio on kuitenkin halunnut sisällyttää sen kansalliseen lainsäädäntöönsä.

52 Toiseksi siltä osin kuin on kysymys jäsenvaltioiden prosessiautonomiasta, on todettava, että jos hyväksyttäisiin asetuksen N:o 343/2003 20 artiklan 1 kohdan d alakohdan tulkinta, jonka mukaan siirron täytäntöönpanon määräaika alkaa kulua jo väliaikaisesta päätöksestä, jolla on lykkäävä vaikutus, kansallisen tuomioistuimen, joka pyrkii sovittamaan yhteen määräajan noudattamisen ja väliaikaisen tuomioistuimen päätöksen, jolla on lykkäävä vaikutus, olisi tehtävä siirtomenettelyä koskeva asiaratkaisu ennen kyseisen määräajan päättymistä päätöksellä, jossa ei joissakin tapauksissa sen vuoksi, että tuomioistuimella ei ole käytettävissään riittävästi aikaa, ole voitu ottaa tyydyttävällä tavalla huomioon asian monitahoisuutta. Kuten eräät hallitukset ja komissio ovat todenneet yhteisöjen tuomioistuimelle esittämissään huomautuksissa, tällainen tulkinta loukkaisi kyseistä periaatetta, sellaisena kuin se on vahvistettu yhteisön oikeuskäytännössä (ks. vastaavasti asia C-13/01, Safalero, tuomio 11.9.2003, Kok., s. I-8679, 49 kohta ja asia C-432/05, Unibet, tuomio 13.3.2007, Kok., s. I-2301, 39 kohta).

53 Edellä esitetty huomioon ottaen ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 343/2003 20 artiklan 1 kohdan d alakohtaa ja 2 kohtaa on tulkittava siten, että kun pyynnön esittäneen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan muutoksenhaulla on lykkäävä vaikutus, siirron täytäntöönpanon määräaika ei ala kulua vielä siitä tuomioistuimen väliaikaisesta päätöksestä lukien, jolla siirtomenettelyn täytäntöönpanoa lykätään, vaan vasta siitä tuomioistuimen päätöksestä lukien, jolla siirtomenettelyä koskeva asiaratkaisu tehdään ja joka ei enää voi estää täytäntöönpanoa.

Oikeudenkäyntikulut

54 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (neljäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Niiden perusteiden ja menettelyjen vahvistamisesta, joiden mukaisesti määritetään kolmannen maan kansalaisen johonkin jäsenvaltioon jättämän turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio, 18.2.2003 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 343/2003 20 artiklan 1 kohdan d alakohtaa ja 2 kohtaa on tulkittava siten, että kun pyynnön esittäneen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan muutoksenhaulla on lykkäävä vaikutus, siirron täytäntöönpanon määräaika ei ala kulua vielä siitä tuomioistuimen väliaikaisesta päätöksestä lukien, jolla siirtomenettelyn täytäntöönpanoa lykätään, vaan vasta siitä tuomioistuimen päätöksestä lukien, jolla siirtomenettelyä koskeva asia-ratkaisu tehdään ja joka ei enää voi estää täytäntöönpanoa.

Allekirjoitukset